

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
"16" 01 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060113- İnformatikanın tədrisi metodikası və metodologiyası

Fakültə: Təbiyyat

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: *Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar* (LDU "Riyaziyyat və informatika" kafedrasının 31 yanvar 2023-cü il tarixli 5 sayılı protokoluna əsasən çap edilib)

Kodu: MIF- B04.2

Tədris ili: I. (2024-2025-ci tədris ili) Semestr: yaz

Tədris yükü: cəmi: 270 saat. Auditoriya saati - 45 (30 saat mühazirə, 15 saat məşğələ)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 9 kredit

Auditoriya

Saat: mühazirə /məşğələ

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Həbibov Vahab Mehti oğlu, r.ü.f.d. , dosent

Məsləhət günləri və saati: saat 13⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı: vahab.hebibov@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Hacı Z.Tağıyev küçəsi 3 saylı tədris korpusu

III.Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitinə metodik vəsaitlər:

1.Azərbaycan respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün informatika fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) (I-XI siniflər), Bakı-2013

2.Azərbaycan respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün informatika fənni üzrə fənn proqramları və dərsliklər Bakı-2019-2022

3.Orucova M.Ü və b.Tətbiqi proqramlar paketi. Gəncə-2017.

4.Pələngov Ə. Abdullayeva M. Orta məktəbdə informatikanın tədrisi metodikası, "Elm və təhsil", Bakı-2015

5.Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartları və proqramları (kurikulumları). Bakı, "Kurikulum" jurnalı, 2010, №3, səh. 115-130.

6.Internet resursları:

<http://www.twirpx.com/files/mathematics/>

<https://math.semestr.ru/math/index.php>

http://window.edu.ru/catalog/resources?p_rubr=2.1.11

<http://informatika.ru>

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İnformatika fənninin tədrisinə ehtiyac var.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta İTM-in metod və formaları fənninin tədris olunması məqsəduyğundur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi. İnformasiyanın yeni bir elm sahəsi kimi yaranması və tədris prosesin, fənn kimi daxil edilməsi müasir dərslərin strukturunda, məzmununda, biliklərin mənimsədilməsində novator tipli biliklərə gətirib çıxarmışdır.

"Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar" fənni onun məqsəd vəzifələrini, əhəmiyyətinin əsaslandırılmasını, fənnin xarakterik xüsusiyyətlərini, məzmun xətlərini, tədris onların əsaslandırılmasını, ümumi təlim nəticələrini, məzmun standartlarını, alt-standartları, tədris prosesində üfüqi və şaquli integrasiyanı, fəndaxili və fənlərarası integrasiyanı, təlim strategiyalarını və qiymətləndirmə vasitələrini əhatə edir. Fənnin əsas məqsədi tələbələrə informatikanın yuxarıda göstərilən əsas bölmələri haqqında mükəmməl bilik aşılamaq.

Fənnin tədrisinə 45 saat vaxt ayrılır, bunun 30 saati mühazirə, 15 saati məşğələ işlərinə sərf edilir.

Kursun keyfiyyətli tədrisi üçün magistrların bakalavr hazırlıq pilləsində "İnformatikanın tədrisi metodikası" fənnini keçməsi məqsəduyğundur. Kurs üzrə laborator məşğələlər nəzərdə tutulmuşdur. Bu məşğələlərdə tam orta təhsil üzrə informatikadan proqram və dərslərlərin təhlili, problemlə əlaqədar Internetdə olan resursların təhlili aparılmalıdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı 30 saat mühazirə, 15 saat seminar Cəmi 45 saat

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
1	2	3	4

Mühazirə mövzuları		müh	məş
I kollokvium mövzuları			
1	Mövzu № 1. Tətbiqi proqram təminatı. Plan: 1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri. 2. Üsulyönlü tətbiqi proqram paketləri. 3. Problemyönlü tətbiqi proqram paketləri. Mənbə: [1-7]	2	2
2	Mövzu № 2. İnformatika təliminin məzmunu. Plan: 1. Ümumi təlim nəticələri. 2. Məzmun xətləri. 3. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri. 4. Fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları. 5. Fəndaxili və fənlərarası inteqrasiya. Mənbə: [1-7]	2	
3	Mövzu № 3. İnformatika təliminin strategiyaları. Plan: 1. İnformatika təliminin təşkilinə verilən əsas tələblər 2. İnformatika təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə. 3. Müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr . 4. İnformatika fənninin məzmun standartlarının şərhli . Mənbə: [1-7]	2	2
4	Mövzu № 4-5. İnformatika təliminin məzmun xətləri. Plan: 1. İnformatika təliminin məzmun xətləri 2. İnformatika təliminin məzmun xətləri: İnformasiya və informasiya prosesləri 3. İnformatika təliminin məzmun xətləri: Formallaşdırma, modeləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma 4. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri 5. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması Mənbə: [1-7]	4	
5	Mövzu № 6. Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri məzmun xəttinə aid tətbiqi proqramlar. Plan 1. Offis proqramları 2. Öyrədici proqramlar. 3. <u>Multimedia</u> və <u>Kommunikasiya</u> Mənbə: [1-7]	2	2
6	Mövzu №7. Orta məktəb informatika kursunda mətn redaktorlarının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Mətn prosessoru , Kompüterdə mətnlərin hazırlanması üçün (WordPad, Microsoft Word),		

	2. Mətni müvafiq qaydada formatlaşdırılması 3. Mətn redaktorunda cədvəl və diaqramlar 4. Mətn redaktorunda obyektlərlə işləmək bacarığını 5. Mətn redaktorunda müxtəlif çətinlik dərəcəli sənədlər Mənbə: [1-7]			
7	Mövzu № 8. Orta məktəb informatika kursunda Elektron cədvəl redaktorunun öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Cədvəl prosessorları (Microsoft Excel). 2. Elektron cədvəlinin əsas elementləri 3. Elektron cədvəldə diaqramlar, qrafiklər Mənbə: [1-7]	2	2	
	II kollektivium			
8	Mövzu № 9. Orta məktəb informatika kursunda Verilənlər bazası mövzusunun öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Verilənlər bazasının idarə edilməsi sistemləri (VBİS) (Microsoft Access); 2. Verilənlər bazasının obyektləri 3. Verilənlər bazasının əsas tərkib elementlərini və formaları. Mənbə: [1-7]	2	2	
9	Mövzu № 10. Orta məktəb informatika kursunda Qrafik redaktorlarının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Qrafik istifadəçi interfeysi 2. Qrafiki redaktorda rəsmlərin fraqmentləri üzərində iş 3. Qrafiki redaktorda şəkli yadda saxlamaq və çap etmək bacarıqları 4. Qrafiki redaktorda müəyyən çətinlik dərəcəsinə malik şəkillər Mənbə: [1-7]	4		
10	Mövzu №11. Orta məktəb informatika kursunda Rastr və vektor qrafiklərinin öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Rastr qrafikaları ilə işləmək bacarığı 2. Vektor qrafikaları ilə işləmək bacarığı Mənbə: [1-7]	2		
11	Mövzu № 12. Orta məktəb informatika kursunda Təqdimatların hazırlanmasının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Təqdimatların hazırlanması üçün Microsoft Power Point 2. Təqdimat proqramında ilkin işləmək bacarığı 3. Slaydlara yeni komponentlərin və effektlərin tətbiqinin öyrədilməsi Mənbə: [1-7]		2	
12	Mövzu № 13. Orta məktəb informatika kursunda Öyrədici proqramların öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Kompüterdə oyun tipli proqramlar 2. Kompüterdə sadə öyrədici tipli proqramlar. 3. Kompüterdə öyrədici tipli proqramlarla iş bacarığı 4. Elektron lüğətlər, mətn tərcüməçiləri və s. kimi tətbiqi	2	2	

	proqramlar.			
	Mənbə: [1-7]			
13	Mövzu №14. Orta məktəb informatika kursunda Multimedia qurğularının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Multimedia qurğuları 2. Multimedia qurğularının funksiyaları 3. Multimedia qurğularının iş prinsipləri Mənbə: [1-7]	2		
14	Mövzu № 15. Orta məktəb informatika kursunda Kommunikasiya texnologiyalarının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. İnternetin əsas xidməti proqramları 2. Şəbəkə qurğularının iş prinsipləri 3. İnternetdə informasiya resurslarının ünvanlaşdırılması 4. Müxtəlif İnternet xidmətlərinə aid təqdimatlar Mənbə: [1-7]	2	1	
	Cəmi	30	15	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənnin tədrisinin sonunda İnformatikanın tədrisi metodikasının elmi nəzəri əsasları kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar. Həmçinin magistrantlar Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar kursunun vərdişlərinə yiyələnmişdirlər.

“ Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar ” fənnin tədrisi zamanı qoyulan tələbəl aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- nəzəri məlumatların toplanması,
- test tapşırıqların yerinə yetirilməsi,
- referat işlərin hazırlanması,
- imtahan suallarının öyrənilməsi,
- fərdi tapşırıqları yerinə yetirilməsi,
- məsələ və misalların həlli.
- tətbiqi məsələlərin yerinə yetirilməsi.

Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənninin öyrədilməsi fənn üzrə qoyulan əsas tələblərdən biridir. İnformatikanın tədrisi metodikasının müasir problemləri fənnin tədrisi

-Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür.vərdiş və bacarıqları;

- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemləri
- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənninin öyrənilməsində riyaziyyatda yeri.rolu və mövqeyi
- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənnin digər elimlərlə qarşılıqlı əlaqəsi

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar ümumi məsələləri, predmeti və strukturu, məqsədləri, vəzifələri öyrənilir;
- İnformatikanın məktəbdə tədrisi məzmunu ilə tanış olur;
- Tədris fənləri sistemində informatikanın mövqeyi, rolu və əhəmiyyəti araşdırılır;
- İnformatika üzrə mövcud təhsil standartı öyrənilir və məktəbdə informatikanın təliminin təşkili üsulları ilə tanış olur;
- Məktəbdə informatika tədrisinin məzmun xətləri, məzmun xətlərinə uyğun tətbiqi proqramların

tədrisinin məqsəd və vəzifələri araşdırılır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları

1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri.
2. Üsulyönlü və problemyönlü tətbiqi proqram paketləri.
3. Məzmun xətləri.
4. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri.
5. Fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları.
6. Fəndaxili və fənlərarası integrasiya.
7. İnformatika təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə.
8. İnformatika fənninin məzmun standartlarının şərhı .
9. İnformatika təliminin məzmun xətləri
10. İnformatika təliminin məzmun xətləri: İnformasiya və informasiya prosesləri

II. Kollokvium sualları

1. İnformatika təliminin məzmun xətləri: Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma
2. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri
3. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması
4. Mətn prosessoru , Kompüterdə mətnlərin hazırlanması (WordPad, Microsoft Word),
5. Mətni müvafiq qaydada formatlaşdırılması
6. Mətn redaktorunda cədvəl və diaqramlar
7. Cədvəl prosessorları (Microsoft Excel).
8. Elektron cədvəlinin əsas elementləri
9. Elektron cədvəldə diaqramlar, qrafiklər
10. Verilənlər bazasının idarə edilməsi sistemləri (VBİS) (Microsoft Access);

XV. İmtahan sualları:

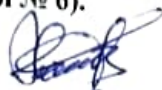
1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri.
2. Üsulyönlü və problemyönlü tətbiqi proqram paketləri.
3. Məzmun xətləri.
4. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri.
5. Fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları.
6. Fəndaxili və fənlərarası integrasiya.
7. İnformatika təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə.
8. İnformatika təliminin məzmun xətləri
9. İnformatika təliminin məzmun xətləri: İnformasiya və informasiya prosesləri
10. İnformatika təliminin məzmun xətləri: Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma
11. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri
12. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması
13. Mətn prosessoru , Kompüterdə mətnlərin hazırlanması (WordPad, Microsoft Word),
14. Mətni müvafiq qaydada formatlaşdırılması
15. Mətn redaktorunda cədvəl və diaqramlar
16. Cədvəl prosessorları (Microsoft Excel).
17. Elektron cədvəlinin əsas elementləri
18. Elektron cədvəldə diaqramlar, qrafiklər
19. Verilənlər bazasının idarə edilməsi sistemləri (VBİS) (Microsoft Access);
20. Verilənlər bazasının əsas tərkib elementlərini və formaları.
21. Qrafiki redaktorda rəsmlərin fraqmentləri üzərində iş
22. Qrafiki redaktorda şəkli yadda saxlamaq və çap etmək bacarıqları

23. Təqdimatların hazırlanması üçün Microsoft Power Point
24. Kompüterdə sadə öyrədici tipli proqramlar.
25. Elektron lüğətlər, mətn tərcüməçiləri və s. kimi tətbiqi proqramlar
26. Multimedia qurğuları. Multimedia qurğularının funksiyaları

“Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar” fənninin sillabusu “İnformatikanın tədrisi metodikası və metodologiyası” ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Riyaziyyat və informatika» kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir.
(16.01.2025-ci il, protokol № 6).

Fənn müəllimi:

dos.V.M.Həbibov

Kafedra müdiri:

dos.N.C.Paşayev